

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 13 grudnia 2006 r.

DLP - II - 0700 - 164/06

SH-1-0700-601/06

Biuro Prasowe Senatu
Wpłynęło dn. 15.12.06
nr. 9515 podpis.....

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU
Dział Prezydialny

wpłynęło dn. 14.12.2006
nr. 998 podpis.....

Pan

Ryszard Legutko

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

SAWONNY P MARSZAŁEK

Upzejmie przekazuję na ręce Pana Marszałka odpowiedź na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Mariana Miłka, nadesłane przy piśmie z dnia 16 listopada 2006 r., BPS/DSK-043-722/06, dotyczące zmian w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.).

W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obowiązku uiszczania opłat sądowych nie ma wyłącznie Skarb Państwa. Przywilej w tym zakresie utraciło, oprócz jednostek samorządu terytorialnego, również szereg instytucji państwowych i innych podmiotów, których dotychczas zwolnienie od kosztów sądowych w określonym zakresie było gwarantowane ustawowo (np. Narodowy Bank Polski, Agencja Mienia Wojskowego, Agencja Rynku Rolnego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Wskazać należy, że zgodnie z zamysłem projektodawców ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ograniczenie funkcjonujących do 1 marca 2006 r. bardzo rozległych podmiotowo zwolnień od kosztów sądowych, miało sprawić, że mimo obniżenia wysokości opłat sądowych, wpływy do budżetu państwa nie zostaną uszczuplone.

Zwolnienie od kosztów sądowych – co do zasady – powinno dotyczyć przede wszystkim osób fizycznych znajdujących się w ubóstwie, które z uwagi na swoją sytuację materialną i życiową nie są w stanie ponieść kosztów sądowych i dlatego

postępowanie z ich udziałem kredytować powinno państwo. Instytucja ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych ma szczególny charakter i dotyczy spraw społecznie szczególnie istotnych. Przy generalnej zasadzie odpłatności wymiaru sprawiedliwości ma ona istotne znaczenie dla zapewnienia stronom dostępu do sądu w celu realizacji ochrony ich słusznych praw. Pozwala bowiem na dochodzenie tej ochrony podmiotom gorzej sytuowanym, dla których poniesienie kosztów postępowania przed sądem nie jest możliwe bez uszczerbku niezbędnego utrzymania.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, trudno znaleźć uzasadnienie dla przyznania jednostkom samorządu terytorialnego ustawowego zwolnienia z obowiązku ponoszenia opłat sądowych i uprzywilejowania ich względem pozostałych uczestników obrotu prawnego (w tym także instytucji państwowych). Nie byłoby to tym bardziej celowe w jednej tylko kategorii spraw – o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Wskazać należy jednocześnie, że rozwiązań funkcjonujących w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie można oceniać bez powiązania ich z regulacjami dotyczącymi zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez stronę inicjującą takie postępowanie sądowe, które generalnie zapewniają możliwość kompensacji niezbędnych kosztów poniesionych przez stronę wygrywającą sprawę. Tym samym istnieje możliwość odzyskania przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych uiszczonej opłaty od wniosku od uczestnika postępowania, wobec którego skierowany został wniosek o zastosowanie leczenia odwykowego.

Ponadto, w świetle przepisów ustawy z dnia z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi możliwość skierowania do sądu wniosku o zastosowanie leczenia odwykowego ma oprócz gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych także prokurator (art. 26 ust. 3), który nie ponosi kosztów sądowych. Tak więc w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdyby stan finansów gminy nie pozwalał na samodzielne skierowanie sprawy o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego do sądu, istnieje możliwość wystąpienia do prokuratora z odpowiednim wnioskiem.

Podkreślić należy także, że gminy (podobnie jak pozostałe strony postępowania sądowego niebędące osobami fizycznymi) mają możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych jeżeli wykażą, że nie mają dostatecznych środków na ich poniesienie. Indywidualne potraktowanie przez sąd każdej gminy

pozwała zatem na rzeczywistą ocenę je sytuacji finansowej i podjęcie decyzji o zwolnieniu od kosztów. Tym samym istnieje możliwość uzyskania zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty od wniosku od zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w sytuacji, gdy komisja nie będzie posiadała środków na poniesienie takiej opłaty.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, stwierdzić należy, że propozycja zmiany ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez zwolnienie gmin z obowiązku uiszczania opłat sądowych w sprawach o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu nie wydaje się celowa i uzasadniona.

z przesłaniem braku

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Andrzej Duda
PODSEKRETARZ STANU